

Ítróttur

ina bæði til venjing og til kappingingar, og eg havi aldrin havt ein positivan test fyrr. Eg var bæði sjokeraður og keddur av hendingini, men eg havi lært av tí og skal verða meiri varin í framtíðini, segði Sun Yang, sum eisini fekk eina bót á áleið 5.000 krónur.

Til HM í Gwangju í fjør vildi avstralski Mack Horton ikki vildi fara á heiðursmerkjapallin saman við Sun Yang, tí hann metti hann verða ein dopingsnýtara.

Nú er korthúsið raplað.

Trimetazidine á doping-listan

Trimetazidine kemur á doping-listan í januar 2014 og Sun Yang verður tikin í mai mánaði. Hann sigur, at hann ikki visti av at heiliváguirn var á doping-listanum, og tað gjørdi læknin hjá honum heldur ikki. Størri spurningurin er nokk hvussu tað ber til, at maðurin við heimsmetinum á 1.500 metrum hevur brúk fyri hjartaheilivági.

Trimetazidine er til fólk við hjartatrupulleikanum angina pectoris, sum er pína í bringuni, sum ofta kemur av blóðmangli ella hjarta-iskæmiorsaka av niðurstøttum blóðrenslis í hjartaarteriunum.

Eisini føroyski fysiologurin, Magni Mohr, sum hevur arbeitt við nógv elitu ítróttarfolki, undrast á at ein 22 ára gamla Sun Yang hevur brúkt trimetazidine síðani 2008. Trimetazidine heilivágur verður givin til fólk, sum mangla ilt í hjartanum orsaka av lágari bólsirkulatióin í hjartanum. Hetta setir tveir stórar spurningar. Hvussu ein heimsmeistari í svimjing á 1.500 metrum kann hava brúk fyri

trimetazidine, og hví hvat hann fær burtúr at taka tað?

Forklaringin er nakað teknisk, men hon hjálpir ikki trúðvirðinum hjá Sun Yang, tí trimetazidine gevur ein 1.500 metrar svimjara ein stóran fyrimun, forklaraði Magni Mohr í 2014.

-Trimetazidine ger, at tú niðurstøttur forbrenningina av feitti í hjartavøddakynnum, meðan tú økir forbrenningina av sukuri. Av tí, at man brúkar minni oxygen per framleidda orkueinheit (ATP) undir sukurbrenning enn feittbrenning ber altso til at betur at varðveita orkustatus í kyknu. Samstundis økir trimetazidine blóðrenslis í hjartanum undir arbeiði og betrar um funktiónina hjá vintra hjartakamari undir arbeiði. Tilsaman gevur hetta hjartanum betri arbeiðsumstøður í stóðum har hjartaískæmi hendir, sum t.d undir kropsligum úthaldnisarbeiði. Í 1.500 metra svimjing hevur tú stóran tørv á oxygen til hjarta og vøddarnar. Trimetazidine ger, at tú óbeinleiðis útsetur troytteleikan og kanst halda áfram longri, tá talan er um klassiskt aerobt arbeiði, sigur Magni Mohr.

Tað merkir, at við trimetazidine kann ein langteinar-svimjari fáa greiðar kunstigar fyrimunir í hylinum á ólógligan hátt. Svímjari við trimetazidine fær meiri orku afturfyr oxygennýðsluna. Vøddarnir kunna arbeiða harðari áðrenn møðin setur inn, tí teir fáa betur aerobt arbeiðstreytir (arbeiði við orkuframleiðslu har oxygen inn-gongur). Magni Mohr undrast eisini á, hvussu ein heimselitusvimjari kann hava brúk fyri trimetazidine.

- Eg undrist á, at ein svímjari, ið hevur brúk fyri slíkum heilivági, kann verða heimsmeistari í 1.500 metrar svimjing. Tað fái eg ikki til at hanga saman, sigur Magni Mohr í samrøðu við Sosialin í 2014. Samstundis er vanligt, at ítróttarfolki via teirra medicinsku fólk gera vart við møgugligan tørv á ólógligum heilivági, so brikkarnir passa illa til kinesiska putslispælið.

Jón Bjarnason er kritiskur

Venjarin hjá Páli Joensen øll tey fyrstu árin var Jón Bjarnason. Hann var og er somuleiðis kritiskur um Sun Yang. Í 2014 helt venjarin fyri, at tað svaraði nógvum spurningum, tá Sun Yang bleiv tikin fyri at brúka hjartaheilivág.

-Lat meg bara siga so, at nógvir spurningar eru svaraðir. Eitt nú um Kina hevði funnið uppá onkran serligan fantastiskan máta at venja uppá, tá ið eg nú var vitni til, at Ye Shiwen (besta kvinnan hjá teimum) svam seinasta 100m í 400m blandað til OL í London, skjótari enn vinnarin hjá monnum, Ryan Lochte gjørdi, men tað hava teir ikki, sigur Jón Bjarnason og leggur afturat.

-Ella tá ið Sun Yang vann 1500m til HM í Shanghai, og svam seinastu 50 metrarnar skjótari enn vinnarin í 200m svam sínar seinastu 50 metrarnar. Ella tá ið Sun Yang sorlaði 1500m heimsmetið til OL í London og enn einaferð svam nógv skjótari seinastu 50 metrarnar enn vinnarin av 200 metrum gjørdi, spurdi Jón Bjarnason skeptiskur í desember 2014 í samrøðu við Sosialin? Seinasti setningurin sigur

alt um hugburðin hjá føroyska svímjivenjaranum til kinesisku avrikini.

-Eg skal so ikki til Kina fyri at blíva ein betur venjari, tí okkurt sigur mær, at eg so skal vitja Tjaldurs Apotekið tá ið eg komi heim aftur, sigur Jón Bjarnason speiskur og argur á málinum á sinni.

Jón Bjarnason er heldur ikki mjúkur at strúka, tá talan er um heilivágin hjá Sun Yang og umberingina, sum fylgir við.

-Hví skal ein heimsklassa svímjari brúka heilivág fyri nakað so álvarsligt sum hetta? Um hann var so sjúkur, so var hann als ikki við til kappingar. Hann hevði ikki vant so hart heldur, tí vandin fyri hjartasteðgi er óhugnaliga stórur. Tað er als ikki ókent, at svímjarar í heimsflokki eru givnir av júst somu orsök. Hjá onkrum skuldi ein hjartasteðgur til. Eg veit eisini um fleiri, ið hava fingið skurðviðgerð fyri hesar trupuleikar, greiðir Jón Bjarnason frá.

Hann heldur somuleiðis, at Sun Yang røpaði seg, tá hann sigur at hann hevur tikið heilivágin síðani 2008.

-Sun Yang var tápuligur at siga, at hann hevur brúkt hetta síðan 2008, tí hann hevur ongantið til nakra dopingroynd upplýst, at hann brúkti hendan heilivágin. Tað skal ein gera, staðfestur Jón Bjarnason og spyr;

-Hví er hann so ikki tikin fyrr, jú tí tú finnur bert tað tú leitar eftir, tá ið tú testar fyri doping. WADA hevur ikki sett Trimetazidine á doping listan fyrr enn 1. januar 2014, tí alsamt fleiri og fleiri testir vístu, at Trimetazidine varð misnýtt. Tað er óhugnaliga

nógv at vinna við at brúka hetta undir venjing, sigur Jón Bjarnason um hjartaheilivágin, Trimetazidine.

-Fyri svimjing merkir tað stutt og greitt, at fólk missa meira og meira álit á FINA og WADA, og ein gongur bert og bíðar eftir, hvat verður tað næsta, tí har ein er, finnast óiva fleiri. segði Jón Bjarnason at enda í samrøðuni í 2014

Her hevur Jón Bjarnason eisini rætt, tí fleir aðrir eru endaðir í dopingfelluni. Støðan við Sun Yang er tó eitt sindur øðrvísi hesa ferð, tí hann noktaði at lata eina dopingroynd. Tað verður mangan sær sum eitt størri brot.

Tað kann eitt nú fyrrverandi kendi enska landsliðsspælarin, Rio Ferdinand, ásanna. Hann gloymdi at mæta til dopingroynd og bleiv bannaður í átta mánaðir, hóast hann bæði vendi við og kom aftur á staðið, bjóðaði hárroyndir, sum eru neyvar í longri tíð aftur og tók eina dopingroynd dagin aftur.

Pál bleiv snýttur

Tað er torført at koma til nakra aðra niðurstøður, enn at Pál Vitalis Joensen er ein av fleiri svímjarum og ítróttarfólkum, sum eru snýtt av dopingmisbrúkarum. Tey hava ongan kjans í kappingin móti fólk, sum eru dopaði.

Í samrøðu við Sosialin í januar í 2017 var Pál V. Joensen ikki so sinnaður at tosa um doping hjá øðrum, men ásannar at svimjing helst er blivin meiri skitin við tíðini.

-Svimjingin blívur helst skitnari og skitnari, og vit síggja meiri til doping. Tað er kanska ein umbering fyri meg, men tú kanst bara hyggja eftir hvør vinnur, segði Pál Vitalis Joensen í drúgvvari samrøðu, sum í størri mun snúði seg um onnur ting enn at kappingarneytarnir vóru dopaðir, men boðskapurin er ikki at taka feil av. Boðið um at hyggja eftir hvør vinnur er ikki uttan orsök.

Til HM á stuttgeil í Kanada í desember í 2016, vinnur Taehwan Park úr Suðurkorea gull á 200, 400 og 1.500 metrum frí. Hann er so seint sum í 2015 dømdur fyri doping.

Suðrafrikanski Chad le Clos heldur, at hann eigur at fáa gullheiðursmerkið í 200 frí frá OL í Rio í 2016, sum Sun Yang annars vann tá, skrivur millum annað svimjing.com.

Pál Vitalis Joensen er helst okkara størsta ítróttarfólk, men hann er størri enn heiðursmerkini siga, tí hann var í einari ójavnari kapping móti eitt einum dopaðum Sun Yang. Í framtíðini kunnu hart arbeiðandi svímjarar gleðast um, at minst ein av dopaðu kappingarneytunum er bannaður.